

Obsah

POUŽITÉ SKRATKY	5
PREDSLOV	7
1 Sprístupnenie informácií o prebiehajúcom stavebnom konaní osobe odlišnej od účastníka konania	11
2 Odvolanie voči nesprístupneniu informácie podľa § 19 ods. 2 druhá veta zákona o slobode informácií vo vzťahu k existencii obecného úradu	17
3 Možno sa odvolať voči sprístupneniu informácií?	21
4 Má obec povinnosť vytvárať informácie, ktoré nemá k dispozícii?	24
5 Ako postupovať, ak žiadateľ o poskytnutie informácie žiada sprístupniť výšku platu starostu	29
6 Iný spôsob sprístupnenia informácie podľa § 16 ods. 1 zákona o slobode informácií	33
7 Môžu obce zasielať informácie žiadateľom na dobierku?	36
8 Treba e-mailovú (faxovú) žiadosť o sprístupnenie informácie do troch dní potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice?	39
9 Je starosta ako štatutárny zástupca obce priestupkovo zodpovedný podľa zákona o slobode informácií?	43
10 Povinne zverejňované zmluvy podľa zákona o slobode informácií	46
11 Je povinnosťou obce zverejňovať zmluvy o nájme hrobových miest?	68
12 Je obec povinná zverejňovať aj pracovné zmluvy uzatvorené od začiatku roku 2011?	70
13 Je obec povinná zverejňovať platové pomery zamestnanca, ktorý nie je vo vedúcej pozícii?	73
14 Pojem „neexistujúca informácia“	77
15 Je povinnosť sprístupniť informácie o dĺžke dovolenky zamestnanca verejnej správy?	78
16 Treba žiadosť o poskytnutie informácie odôvodniť?	80
17 Možno sprístupniť informáciu, ktorá je súčasťou súdneho spisu?	81
18 Aké sú spôsoby poskytovania informácií?	83
19 Musia byť trvalo zverejňované informácie nepretržite k dispozícii žiadateľom?	85
20 Je osoba poslanca obecného zastupiteľstva povinnou osobou v zmysle zákona o slobode informácií?	93
21 Cena za sprístupnenie informácie odzrkadľujúca skutočnú výšku materiálnych nákladov	96
22 Môže žiadateľ trvať na sprístupnení už zverejnených informácií?	103

23	Doručenie žiadosti o informáciu do schránky umiestnenej na budove obecného úradu	107
24	Je obec povinná odpovedať na žiadosť o sprístupnenie informácií, ak bola „podaná“ na verejnom profile obce na Facebooku?	116
25	Ako vybavovať žiadosti o poskytnutie informácií podané pod fiktívnou identitou?	119
26	Možno žiadať od obce audio nahrávku z rokovania obecného zastupiteľstva v zmysle zákona o slobode informácií, ak je táto vyhotovovaná pre interné účely obce a nie je upravená v rokovacom poriadku obecného zastupiteľstva?	121
27	Možno si v režime zákona o slobode informácií nahrávať rokovanie obecného zastupiteľstva?	123
28	Ako riešiť žiadosti podané prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu?	125
29	Spájanie žiadostí podaných jedným žiadateľom alebo nová žiadosť o poskytnutie informácie?	128
	SCHÉMY	131
	VZORY ZÁKLADNÝCH TLAČÍV	135
	VECNÝ REGISTER	148
	POUŽITÁ LITERATÚRA	150

7

Môžu obce zasielať informácie žiadateľom na dobierku?

Pri praktickom používaní zákona o slobode informácií sa vyskytli prípady, že povinné osoby, t. j. obce, posielali odpovede na žiadosti o sprístupnenie informácií v obálke (balíku) formou dobierky, čím vopred vyžadovali úhradu materiálnych nákladov pred sprístupnením informácie. Je tento postup správny?

V § 21 zákona o slobode informácií sa uvádza:

Úhrada nákladov

(1) Informácie sa sprístupňujú bezplatne s výnimkou úhrady vo výške, ktorá nesmie prekročiť výšku materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, so zadovážením technických nosičov a s odoslaním informácie žiadateľovi. Náklady na sprístupnenie informácie prístupnou formou osobe so zmyslovým postihnutím znáša povinná osoba.

(2) Povinná osoba môže zaplatenie úhrady odpustiť.

(3) Podrobnosti o úhrade nákladov za sprístupnenie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

(4) Úhrady sú príjmami povinnej osoby.

Podrobnosti o úhrade nákladov stanovuje vyhláška č. 481/2000 Z. z., kde je v § 1 uvedené: „Na účely tejto vyhlášky sa za materiálne náklady za sprístupnenie informácií považujú náklady na

- a) obstaranie technických nosičov dát, a to najmä diskiet, kompaktných diskov,
- b) vyhotovenie kópií požadovaných informácií, a to najmä na papier,
- c) obstaranie obalu, a to najmä obálok,
- d) odoslanie informácií, a to najmä na poštovné.“

Podľa § 3 vyhlášky č. 481/2000 Z. z. môže žiadateľ uhradiť náklady povinnej osobe tromi spôsobmi:

- poštovou poukážkou,
- bezhotovostným prevodom na účet v banke,
- v hotovosti do pokladnice.

Z § 21 ods. 1 zákona o slobode informácií jednoznačne vyplýva, že poskytovanie informácií **je bezplatné**. Materiálne náklady však môžu byť vyčíslené, t. j. ide o tie náklady, ktoré musí povinná osoba vynaložiť na sprístupnenie informácie vo forme, ktorú stanovil vo svojej žiadosti žiadateľ.

Materiálnymi nákladmi sú v zmysle § 1 vyhlášky č. 481/2000 Z. z. náklady spojené so zhotovením fotokópií, obstaraním technických nosičov dát (CD, DVD) a obalov (obálok) a odoslaním informácie žiadateľovi (poštovne).

V prípade materiálnych nákladov, ktoré si povinná osoba, teda obec, účtuje, nesmie ich úhrada prekročiť výšku nákladov, ktoré povinnej osobe skutočne vznikli.

Príklad:

Na obec je doručená žiadosť prostredníctvom elektronickej pošty o „napálenie“ zoznamu všetkých nájomných zmlúv na DVD, žiadateľ však DVD nepriložil a obec žiada od žiadateľa úhradu za jeho obstaranie vo výške 3 eur, pritom bežná cena DVD sa pohybuje v rozmedzí od 0,50 eura až do výšky 1 eura.

V danom prípade by obec konala v príkrom rozpore s filozofiou zákona o slobode informácií, pretože materiálne náklady za obstaranie DVD sú omnoho nižšie, než obec vyžaduje od žiadateľa. Do úvahy by prichádzal podnet na prokuratúru, aby preskúmala sadzobník obce, podľa ktorého sa určujú náklady a ich výška, ktorú uhrádza žiadateľ v súvislosti so sprístupňovaním informácií.

Poznámka:

Aj vyhláška č. 481/2000 Z. z. by mala byť v čo najkratšej dobe novelizovaná, a to najmä z dôvodu, že diskety [uvedené v § 1 písm. a) vyhlášky č. 481/2000 Z. z.] sa na poskytovanie informácií už vôbec nepoužívajú. Taktiež napalovanie na CD, prípadne DVD nie je najjednoduchšou a časovo najmenej náročnou formou sprístupnenia informácií či už aj z toho dôvodu, že tieto nosiče dát treba následne doručovať poštou, čím vznikajú ďalšie náklady na sprístupnenie informácií povinnej osoby. Viaceré obce v súčasnosti už sprístupňujú informácie žiadateľom nahratím príslušného objemu dát na svoj web priestor (v „zozipovanej“ forme), resp. zasielajú požadované informácie prostredníctvom bezplatnej služby umožňujúcej prenos e-mailov s veľkou kapacitou (www.uschovna.zoznam.sk, www.ulozto.sk a pod). S danými alternatívnymi možnosťami sprístupnenia informácií, ktoré prišli s rozvojom e-governmentu, však vyhláška č. 481/2000 Z. z. v čase svojho vzniku nemohla počítať.

Princíp bezplatnosti

V § 21 ods. 2 zákona o slobode informácií je zakotvený princíp, že povinná osoba **môže** zaplatenie úhrady odpustiť. Tento postup odporúčam realizovať najmä v prípade napalovania materiálov na CD alebo DVD nosiče, pretože ich cena je veľmi nízka a nahratie objemu dát trvá veľmi krátky čas na rozdiel od zdĺhavého kopírovania značného množstva materiálov, kde vznikajú materiálne náklady na strane povinnej osoby, t. j. obce.

Vzhľadom na všeobecnosť vyhlášky č. 481/2000 Z. z. si každá obec upravuje úhradu materiálnych nákladov vo svojich interných sadzobníkoch.

Vo viacerých sadzobníkoch obcí sa vyskytuje položka „dobierka“, čo je však v príkrom rozpore so zákonom o slobode informácií, pretože nezaplatenie finančnej

úhrady materiálnych nákladov **vopred** nie je podľa zákona o slobode informácií dôvodom na obmedzenie prístupu k informáciám.

Obec nemôže ani podľa § 14 zákona o slobode informácií rozhodnúť o sprístupnení alebo nesprístupnení informácie z dôvodu, že žiadateľ vopred nezaplatil finančnú úhradu materiálnych nákladov.

Zákon o slobodnom prístupe k informáciám je založený na bezplatnom poskytovaní informácií, preto podmieňovanie poskytnutia informácií žiadateľovi za vopred zaplatenú finančnú úhradu je zo strany obcí porušením zákona a povinná osoba môže dať voči takémuto postupu obce podnet na preskúmanie zákonnosti jej konania na miestne príslušnú prokuratúru.

Postup má byť teda presne opačný – obec ako povinná osoba zašle žiadateľovi ním požadované informácie (napr. ak požaduje fotokópie dokladov a nie ich „oskenovanie“) poštou (kuriérom) v obálke, pričom do obálky priloží poštovú poukážku na konkrétnu sumu za kopírovanie v zmysle sadzobníka, ktorý je vypracovaný podľa vyhlášky č. 481/2000 Z. z.

Ak žiadateľ o sprístupnenie odmietne poštovú poukážku uhradiť, možno príslušnú čiastku od neho vymáhať v súdnom konaní, ale často je súdny poplatok vyšší než dlžná čiastka, ktorú chce obec vymáhať od žiadateľa o sprístupnenie informácie.

Odlišné stanovisko k prejednávanej problematike zaujal senát NS SR v konaní Mgr. M. Švaňa c/a Krajský súd v Žiline, zverejnený pod číslom 2 Sži 3/2011, kde skonštatoval: „*Doručenie poštou na dobierku **nepredstavuje** štandardný postup pri sprístupnení požadovaných informácií a oprávnene sa môže žalobca **cítiť** poškodený na svojich právach. Na druhej strane však povinná osoba môže zaslať informácie poštou, a to aj na dobierku vo výške požadovaných úhrad nákladov.*“

Z uvedeným judikátom NS SR sa však právne nestotožňujem, pretože forma zásielky na dobierku (podľa súdu neštandardný postup) vyžaduje úhradu materiálnych nákladov **vopred** pred sprístupnením informácie, čo je v príkrom rozpore so zásadou uvedenou v § 21 ods. 1 zákona o slobode informácií v tom, že informácie sa sprístupňujú bezplatne.

16

Treba žiadosť o poskytnutie informácie odôvodniť?

V aplikačnej praxi sa často vyskytujú prípady, ak povinná osoba vyzýva žiadateľa, aby uviedol dôvody, pre ktoré danú informáciu požaduje. Uvedený prístup nie je správny a je v príkrom rozpore so základnými zásadami zákona o slobode informácií, nakoľko v § 3 ods. 3 cit. zákona je uvedené: „*Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.*“

Z uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že žiadateľ o poskytnutie informácie nie je povinný svoju žiadosť povinnej osobe akýmkoľvek spôsobom zdôvodňovať. Povinná osoba by sa teda v procese sprístupňovania informácií vôbec nemala zaoberať dôvodmi, pre ktoré žiadateľ požaduje poskytnutie informácie, a nemôže ani podmieňovať sprístupnenie informácie uvedením dôvodov.

Ak by povinná osoba trvala na uvedení dôvodov od žiadateľa, koná v rozpore so základnými zásadami zákona o slobode informácií. V súvislosti so žiadosťou o poskytnutie informácie nie je taktiež pre povinnú osobu dôležité, či žiadateľ hodlá informáciu využiť na svoje osobné účely alebo ich chce použiť komerčne, t. j. takto ním získanú informáciu zverejní napr. na sociálnej sieti, alebo na svojej webovej stránke (blogu a pod.).

Iný prípad by ale nastal, ak by doručená žiadosť o informáciu bola anonymná, resp. podaná pod vymyslenou identitou. V takom prípade musí povinná osoba vyzvať žiadateľa na doplnenie údajov v zmysle § 14 ods. 3 zákona o slobode informácií (pozri v ďalšom texte).